

5 dagen Berlijn

U vindt hier informatie over o.a. bezienswaardigheden in Berlijn en Postdam

Algemene informatie

In geen enkele andere stad is het contrast tussen het verleden en heden zó indrukwekkend en zó groot als in de Duitse hoofdstad. Maar niet alleen de Berlijnse cultuur is indrukwekkend. Het uitgebreide aanbod van winkels, moderne architectonische hoogstandjes, een wereldkeuken, de hipste clubs en mooiste parken maken Berlijn tot een onvermoeibare metropool! Berlijn is een groene stad. Maar liefst een vierde van de Duitse hoofdstad bestaat uit parken, meren, rivieren en kanalen!

De Duitse hoofdstad Berlijn behoort al jarenlang tot de top tien van populairste steden van Europa als het gaat om stedentrips en schoolreisjes. Er zijn voldoende redenen te noemen om Berlijn te bezoeken. Voor velen is de belangrijkste beweegreden om naar Berlijn te komen het roemruchte verleden van een in twee delen gesplitste stad, waarvan een democratisch westers deel een exclave vormde binnen het Oostblok ten tijde van de Koude Oorlog. De tweedeling van Berlijn en de Berlijnse Muur waren tot de val van de Muur in 1989 de belangrijkste reden om Berlijn toentertijd te bezoeken. Gefascineerd door het idee dat je bijna doordrong tot het hart van het Sovjet bolwerk en dat een grote betonnen muur een werkelijke fysieke grens vormde tussen oost en west trokken toen al grote aantallen toeristen richting Berlijn. Sinds de val van de Muur is de stad eigenlijk alleen maar interessanter geworden. Enerzijds is er het verleden, waarvan nu nog diverse elementen zichtbaar zijn in de stad, anderzijds is er een stad ontwikkeld die niet vanuit één centrum een normaal groeipatroon heeft doorstaan tijdens een belangrijke naoorlogse periode, maar een stad die voortkomt uit losse gebieden die een enorme inhaalslag gemaakt hebben waarbij de inrichting en architectuur soms aanzienlijk afwijkt van wat men gewend is. Verder is Berlijn schoon, relatief veilig en zijn de mensen gastvrij. Het is gewoonweg een aangename stad om te vertoeven.

Weer en klimaat

Het klimaat in Berlijn is een gematigd zeeklimaat. Door de landinwaartse ligging heeft Berlijn ook wel wat invloeden vanuit het land klimaat. Met name als de wind vanuit het oosten komt kan de temperatuur vrij plotseling dalen en of stijgen. Over het algemeen is de temperatuur zowel in de winter als zomer niet erg extreem. De warme golfstroom in de Noordzee beïnvloedt de temperatuur dusdanig dat de verschillen tussen zomer en winter goed merkbaar, maar niet extreem zijn.

Checkpoint Charlie

Checkpoint Charlie was tijdens de verdeling van Berlijn een controlepost op de grens van de Amerikaanse en Russische sector, bij een doorgang in de Berlijnse Muur in de Friedrichstraße.

Na de Tweede Wereldoorlog waren zowel Duitsland als Berlijn in vier bezettingszones verdeeld: een Amerikaanse, een Britse, een Franse en een Sovjet-bezettingszone. De Amerikaanse, Britse en Franse bezettingszones groeiden gezamenlijk uit tot de Bondsrepubliek Duitsland (informeel: *West-Duitsland*) en West-Berlijn, de Russische zones tot de Duitse Democratische Republiek (DDR) en Oost-Berlijn. Tussen de Bondsrepubliek en de DDR liep de zwaar bewaakte Duits-Duitse grens, om het volledig door de DDR omsloten West-Berlijn stond de Berlijnse Muur.

Wilde men over de weg van de Bondsrepubliek naar Oost-Berlijn reizen dan was men verplicht eerst via de zogenaamde *Transit-Autobahnen* – de enige wegverbindingen tussen de Bondsrepubliek en West-Berlijn – naar West-Berlijn te reizen en vandaar naar Oost-Berlijn. Checkpoint Charlie was de derde controlepost die men onderweg diende te passeren. Het werd genoemd naar de derde letter van het spellingsalfabet van de NAVO. Checkpoint Alpha was de grensovergang bij Helmstedt op de Duits-Duitse grens. Checkpoint Bravo lag aan de snelweg nabij Dreilinden, op de grens tussen Potsdam en West-Berlijn.

Checkpoint Charlie was de enige controlepost waar *buitenlanders* (iedereen behalve West-Berlijners, West-Duitsers en burgers van de landen van de Geallieerde Controleraad) over de weg Oost-Berlijn konden binnentreden. Met het openbaar vervoer was het nabijgelegen Bahnhof Friedrichstraße de enige mogelijkheid.

Brandenburger Tor

De Brandenburger Tor is de enige bewaard gebleven stadspoort van Berlijn. Vroeger was de plek waar de poort staat de stadsgrens van het centrum. Wie door de poort wilde, moest tol betalen. De eerste poort stamt uit 1734.

In 1788 werd door architect Carl Gotthard Langhans op dezelfde plek een nieuwe poort gebouwd in opdracht van de Pruisische koning Frederik Willem II, ter herinnering aan de bezetting van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden in 1787 door een Pruisisch leger van 20.000 man. De beeldhouwde ornamenten waren voltooid in 1795. De robuuste Dorische zuilen en het entablement van de poort worden omringd door paviljoens, die ooit werden gebruikt door wachters en douanebeambten. De bas-reliëfs lijken op taferelen uit de Griekse mythologie. Volgens kunsthistorica Zitha Pöthe is het een symbolische verbeelding van de gevoerde strijd door het Pruisische leger. Rechts zou Frederik Willem II staan die koning Lodewijk XVI neerslaat. Verder naar links Wilhelmina van Pruisen, zijn zuster, de vrouw van stadhouder Willem V, wier aanhouding bij Goejanverwellesluis de directe aanleiding was voor de bezetting.

De poort is 26 meter hoog, 65,5 meter breed en 11 meter diep. Het beeld op het gebouw, een quadriga (tweewielige wagen met vier paarden), een beeldhouwwerk van Johan Gottfried Schadow, werd in 1806 meegenomen door Napoleon naar Parijs als oorlogsbuit. Het is acht jaar later door een Duitse maarschalk teruggebracht naar Duitsland en uitgeroepen als symbool van de overwinning.

Sindsdien draagt de godin een staf met daarop een Pruisische adelaar en een ijzeren kruis met een lauwerkrans. Het beeld dat er nu op staat, een Griekse strijdswagen met daarin de godin Victoria, is een replica. Het oorspronkelijke beeld is verloren gegaan tijdens de Tweede Wereldoorlog. De replica is gemaakt met een tijdens de Tweede Wereldoorlog gemaakte gipsafdruk, die in het depot stond van de stond van de Berlijnse Firma Noack.

In de jaren 60 van de 20e eeuw werd de Berlijnse Muur aan de westzijde langs deze poort gebouwd. De Brandenburger Tor stond in de Russische sector en was vanaf een verhoging te bezichtigen vanuit het westen. Het was dertig jaar lang niet mogelijk om onder de poort door te lopen, ook niet vanuit oostelijke richting in verband met de toenmalige grensbeveiliging. Tussen 1956 en 1958 werd het gerestaureerd, toen in West-Berlijn de beschadigde Quadriga werd hersteld.

Na de val van de Berlijnse Muur werd de Brandenburger Tor gerenoveerd. Na lange en soms felle discussies is besloten ook de adelaar en het ijzeren kruis weer terug te zetten; hoewel voor velen een pijnlijke herinnering aan het Pruisische militarisme. Heden ten dage is de poort het symbool van de Duitse eenheid. De loop van de Muur is met stenen in het wegdek aangegeven. Als bescherming van de poort tegen milieuvervuiling én wegens beveiliging van de ambassades werd bovendien geen doorgaand (auto)verkeer onder de poort toegelaten.

Rondom de poort werden nieuwe gebouwen, gemodelleerd naar hun verdwenen voorgangers gebouwd. Met het gereed komen van de nieuwe ambassade van de Verenigde Staten op de oude, historische locatie, werd de reconstructie van de omgeving van de poort voltooid.

De Berlijnse Muur

De Berlijnse Muur is ondanks het feit dat hij vrijwel geheel verdwenen is een begrip onder jong en oud. Deze op sommige plekken bijna honderd meter brede constructie heeft maar liefst 28 jaar de stad Berlijn fysiek in twee stukken verdeeld. De Muur is tegenwoordig één van de weinige wereldwijd bekende bezienswaardigheden die niet op de Werelderfgoedlijst van UNESCO voorkomt. Voor mensen die de restanten van de Berlijnse Muur bezoeken is de muur geen prachtig bouwwerk maar een indrukwekkende herinnering aan een tijd die nooit meer voor zou moeten mogen komen. De Berlijnse Muur is het symbool van de Koude Oorlog, een periode waarin de wereldmacht in tweeën gedeeld was: het kapitalistische westen en het communistische oosten.

Alexanderplatz

Dit is een plein en verkeersknooppunt in het oosten van Berlijn. Hier komen dagelijks rond de 300.000 mensen. Vlakbij het Alexanderplatz bevindt zich nog een trekpleister namelijk de televisietoren. Tijdens de DDR-tijd was dit plein het centrum van Oost-Berlijn, er bevonden zich dan ook veel overheidsgebouwen rondom het plein. Na de val van de Muur waren er grootse plannen om het plein volledig te vernieuwen echter is het hier nooit van gekomen.

Gedächtniskirche

De Gedächtniskirche is een kerk die staat op de Breitscheidplatz in het stadsdeel Charlottenburg. Deze kerk is zwaar beschadigde geraakt tijdens de tweede wereld oorlog, echter staat er nog een klein deel van de kerk overeind, namelijk de grootste toren van de originele kerk. Kaiser Wilhelm de II wilde een kerk laten bouwen om zijn overgrootvader Kaiser Wilhelm de I te herdenken. De eerste steen werd gelegd op 22 maart 1891, dit was Kaiser Wihelm de 1st zijn geboorte dag. Er werd echter hiervoor een wedstrijd gehouden voor het ontwerp en deze werd gewonnen door Franz Schwechten. Dit ontwerp bevatten een grote kerk (Neoromaans style), 2700 vierkante meter muur van mosaic. De originele toren van de kerk had een hoogte van 113 meter en er was plek voor ongeveer 2000 man. Op 22 februari 1906 werd de kerk geopend. In de tweede wereld oorlog op de nacht van 23 november 1943 werd de kerk zowat helemaal met de grond gelijk gemaakt. Het enige wat overbleef was een deel van de toren en de hoofd zaal.

Er is een nieuwe kerk gebouwd rondom de ruïne van de oude kerk. Deze nieuwe kerk werd ontworpen door Egon Eiermann en bestond origineel uit 4 gebouwen en zou plaatst maken voor de oude kerk, er kwam echter veel bezwaar van uit de bewoners dat de oude ruïne moest blijven staan. De beslissing werd genomen dat er een nieuw ontwerp moest worden gemaakt die op ging met de oude kerk. De kerk heeft een diameter van 35 meter en heeft een capaciteit van 1000 man.

Reichstag

Na de oprichting van het Duitse Rijk in 1872 was er nood aan een groot parlementair gebouw in Berlijn. Het zou nog tien jaar duren vooraleer men beslist had hoe het gebouw er uit moest gaan zien. Een wedstrijd werd uitgeschreven voor een passend ontwerp en uit 183 inzendingen werd een plan van architect Paul Wallot gekozen. De Duitse architect creëerde een imposant neo-renaissance gebouw, 137 meter lang en 97 meter breed.

Het parlamentsgebouw, dat de naam Reichstag kreeg, werd van 1884 tot 1894 gebouwd en werd betaald met oorlogsfondsen die Frankrijk in 1871 moest betalen aan het einde van de oorlog met de Pruisen. De beroemde inscriptie 'Dem Deutschen Volke' (Aan het Duitse Volk) werd pas later, in 1916, toegevoegd door keizer Wilhelm II. De bronzen letters werden gegoten uit gesmolten Franse kanonnen. Na de oorlog lag de Rijksdag in het West-Duitse deel, vlak aan de Berlijnse Muur. Het werd gerestaureerd tussen 1958 en 1972 maar de centrale koepel en het grootste deel van de versieringen aan het gebouw werden verwijderd. Tijdens de deling van Berlijn vergaderde het West-Duitse parlement er één keer per jaar om op die manier aan te geven dat Bonn slechts tijdelijk de hoofdstad was. Na de hereniging van Duitsland besloot men al snel om de Bundestag - het Duitse parlement - terug te verhuizen van Bonn naar Berlijn. Hiervoor werd de Reichstag gerenoveerd, een werk dat vier jaar in beslag nam en in 1999 voltooid werd.

Het ontwerp van Sir Norman Foster voegde een glazen koepel toe boven de plenaire zaal. Oorspronkelijk was het ontwerp erg controversieel, maar de glazen koepel werd al snel een van de meest herkenbare symbolen van de stad.

Sinds April 1999 zetelt de Bundestag terug in de Reichstag. Een deel van het gebouw is toegankelijk voor het publiek. Zo kan je naar het dak van het gebouw gaan en langs de binnenkant tot de top van de koepel wandelen.

Unter den Linden

De linden

Hertog Friedrich Wilhelm, die gekend stond als de Grote Keurvorst, wijdde zich tijdens zijn heerschappij over Pruisen aan het verbeteren en mooier maken van de stad Berlijn. Om de route tussen zijn kasteel en de jachtterreinen van de Tiergarten te verfraaien liet hij een lange rij linden aanleggen, die er ook voor zorgden dat er meer schaduw was. Door de bomen reed de koets van Friedrich Wilhelm nu onder de linden, Unter den Linden in het Duits, vandaar de naam van de straat.

De gebouwen langs de straat

Een eeuw later liet Friedrich II een aantal imposante culturele gebouwen langs de straat aanleggen, waaronder de Berlijnse staatsopera en de staatsbibliotheek, waardoor Unter den Linden aan populariteit won. Tegen de 19e eeuw was het één van de meest bezochte straten in de stad en het was een centraal verzamelpunt geworden voor heel wat Berlijners.

Na de overwinning tegen Napoleon in 1815 werden er nog een aantal grote gebouwen opgericht langs Unter den Linden, onder andere het neo-klassieke Neue Wache, dat dienst deed als een wachthuis voor de koninklijke wacht. Tegenwoordig is het een nationaal monument ter ere van de slachtoffers van oorlog en tirannie. Tegelijk werden ook een aantal standbeelden geïnstalleerd.

Potsdam

Potsdam is waarschijnlijk gesticht in de 10e eeuw. Lange tijd bleef het een onbeduidend dorp, hoewel het in 1345 stadsrechten kreeg. In 1660 werd de stad door keurvorst Frederik Willem uitgekozen als zijn zomerresidentie. Hij liet er een kasteel bouwen geïnspireerd op het kasteel Honselaarsdijk dat hij had leren kennen tijdens zijn studie in Nederland. Later werd de stad ook de favoriete verblijfplaats van de koninklijke familie van Pruisen: de Hohenzollerns. De meeste leden van de Hohenzollerns werden hier geboren, groeiden op en verbleven meestentijds in een van hun verschillende paleizen in Potsdam.

Tussen 1734 en 1742 haalde koning Frederik Willem I, bijgenaamd de Soldatenkoning, Nederlandse werklieden naar Potsdam die daar een wijk aanlegden in Nederlandse stijl; de wijk wordt *Holländisches Viertel* (Hollandse wijk) genoemd. In tegenstelling tot de wens van de opdrachtgever, bleef de vorming van een Nederlandse kolonie uit. Hongaarse arbeiders trokken vaak na leegstand in de huizen. De wijk bestaat nog steeds en is een toeristische trekpleister.

Met name in de tijd van Frederik de Grote zijn veel monumentale gebouwen gebouwd, waaronder het paleis Sanssouci, en het Neues Palais. Hoewel Berlijn de hoofdstad van Pruisen en later van het Duitse Rijk was, verbleef het hof vaak in Potsdam. Dit veranderde pas in 1918, toen na de Eerste Wereldoorlog keizer Wilhelm II werd verdreven en Duitsland een republiek werd.

Kort nadat Hitler aan de macht kwam in Duitsland, vond op 21 maart 1933 de zogenaamde Dag van Potsdam plaats, waarbij de nazi's de eenheid tussen het oude Pruisen en het nieuwe nationaalsocialistische Duitsland wilden demonstreren. De stad heeft in de Tweede Wereldoorlog zwaar geleden onder bombardementen, vooral dat van 14 april 1945. Na de oorlog vond in het Cecilienhof de Conferentie van Potsdam plaats, waaraan de overwinnaars (Truman, Churchill (die halverwege werd vervangen door Attlee) en Stalin) deelnamen.

Na de oorlog viel de stad in Oost-Duitse handen. De DDR wilde zo veel mogelijk de herinnering aan het verleden verwijderen; daarom werden vele monumentale gebouwen afgebroken. Door de bouw van de Berlijnse Muur was er geen vrij verkeer meer mogelijk met het naburige West-Berlijn.

Na de Duitse hereniging werd Potsdam de hoofdstad van de nieuwe deelstaat Brandenburg. In 1990 werden de paleizen en parken van Potsdam en Berlijn op de werelderfgoedlijst geplaatst. Er zijn na de val van het communisme plannen ontwikkeld om de stad in oude luister te herstellen. Zo werd het Stadschloss (stadspaleis) herbouwd en werd in 2013 de bouwvergunning afgeleverd voor de wederopbouw van de Garnisonkirche. Het verder uitgraven van het Stadtkanal werd voorlopig opgegeven.

**Wij wensen u veel plezier tijdens uw vakantie.
Heeft u leuke vakantie foto's, dan zien wij deze
graag tegemoet. U kunt uw foto's mailen naar
info@bakreizen.nl.**